

Tytuł: DZIENNIK GAZETA PRAWNA
Data: 27-08-2010
Autor: EWA MATYSZEWSKA

TRZY PYTANIA DO

Michała Borowskiego, doradcy podatkowego w kancelarii Ożóg i Wspólnicy

Nie każda otrzymana płatność to zaliczka

EWA MATYSZEWSKA:

W wydanym 25 sierpnia 2010 r. wyroku (sygn. akt IFSK1100/08) Naczelny Sąd Administracyjny uchylił wyrok sądu I instancji i dokonał wykładni art. 19 ust. 11 ustawy o VAT. Czego dotyczył spór przed NSA?

MICHAŁ BOROWSKI:

Spór przed sądem dotyczył kwestii momentu powstania obowiązku podatkowego przy otrzymaniu zaliczki na podstawie art. 19 ust. 11 ustawy o VAT (Dz.U. z 2004 r. nr 54, poz. 535 z późn. zm.).

Sąd zgodził się z argumentami strony skarżącej i wskazał, że nie każde otrzymane przez podatnika pieniądze stanowią zaliczkę (zadatek) w rozumieniu tego przepisu, a w konsekwencji nie zawsze będą wiązały się z powstaniem obowiązku podatkowego u podatnika otrzymującego takie środki.

Organy podatkowe twierdziły, że niezależnie od tego, że jeden podmiot dokonuje wpłaty zaliczki (działając we własnym imieniu i na własną rzecz), a inny zawiera ostatecznie umowę (nabywa towar), każda zapłata stanowi zaliczkę w rozumieniu ustawy o VAT i musi wiązać się z powstaniem obowiązku podatkowego u podatnika otrzymującego płatność.

Jaka powinna być wykładnia art. 19 ust. 11 ustawy o VAT?

Artykuł 19 ust. 11 ustawy o VAT stanowi wyjątek od zasady ogólnej, zgodnie z którą obowiązek podatkowy powstaje w momencie dostawy towaru lub świadczenia usługi, a zatem powinien być interpretowany w sposób ścisły. Wykładnia tego przepisu musi być dokonywana z uwzględnieniem przepisów wspólnotowych i orzecznictwa Trybunału Sprawiedliwości UE.

W szczególności dla wykładni przywołanego przepisu istotne jest dokonanie analizy wyroków Trybunału Sprawiedliwości UE w sprawie 419/02 (BUPA Hospitals) oraz w sprawie 108/99 (Cantor Fitzgerald International).

Kiedy otrzymana kwota nie stanowi zaliczki?

Aby uznać daną płatność za zaliczkę, muszą zostać spełnione przesłanki podmiotowe i przedmiotowe. Zatem dla uznania otrzymanej kwoty jako zaliczki na poczet wykonanych usług, w rozumieniu art. 19 ust. 11 ustawy o VAT, istotne jest, aby przyszłe świadczenie było określone w sposób jednoznaczny co do rodzaju towaru bądź usługi, tzn. w sposób umożliwiający ich identyfikację, a dodatkowo strony tego świadczenia w momencie wpłaty zaliczki nie mają woli dokonywania jego zmian w przyszłości.

Jeżeli więc przynajmniej jedna z przesłanek (podmiotowa lub przedmiotowa) nie zostanie spełniona, otrzymana płatność nie może być uznana za zaliczkę w rozumieniu art. 19 ust. 11 ustawy o VAT i w konsekwencji nie spowoduje powstania obowiązku podatkowego.